

Zeneszerzés BA-diplomahangverseny
Zeneakadémia Nagyterem, 2010. április 18.

Mesterházi Máté beszámolója

Nemcsak négy fiatal zeneszerző, hanem az úgynevezett „bolognai képzésmodell” is most először vizsgázott a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem zeneszerzés tanszékén. Vagyis első ízben kapják meg úgynevezett bachelor-diplomájukat már három év alapképzés után a műveikkel nyilvános hangversenyen, népes közönség előtt vizsgázó hallgatók. Az ember azt hinné: rövidebb képzés után kisebbek az elvárások is. Csakhogy nem így van. A tét igen nagy: szakmai és emberi sorsok dőlhetnek el itt. A koncerten elhangzott művekre kapott érdemjegytől függ ugyanis, hogy a hallgató folytathatja-e tanulmányait, részt vehet-e további két év úgynevezett master-képzésben, vagyis hogy baccalaureusból valódi mesterré válhatik-e majd.

Fekete Gyula, Jeney Zoltán, Vajda János és Vidovszky László tanár urak egy-egy növendéke szerepelt ezen a diplomahangversenyen. Két-két művel, amelyek közül az egyiknek - ez is szigorú kikötés volt - mindenképpen vokális kompozíciónak kellett lennie. Mindez persze akár szakmai belügynek is tekinthető volna, s én magam nem tartanám szükségesnek, hogy beszámoljak róla az Új Zenei Újság hallgatóinak, hanem a legjobb benyomásokkal jöttem volna el erről az eseményről. Ha nem az lett volna az érzésem, hogy négy egymástól markánsan különböző, egyéni, máris igen érett és mindenképpen figyelemre méltó

zeneszerzői világgal találkozhattam itt. Külön köszönet illeti a szervezőket és természetesen az előadókat is - többségükben ugyancsak a Zeneakadémia hallgatóit -, amiért példás elkötelezettséggel tanulták meg a rájuk bízott, vadonatúj zeneműveket, s váltak azok avatott szószólóivá. A nagyobb apparátust igénylő darabokra a karmesteri feladatot magára vállaló Serei Zsoltnak volt gondja, a kórusműveket Tőri Csaba vezényelte.

Általános volt a vélemény, hogy ez a hangverseny nemcsak BA- azaz bachelor-, de egyenesen MA- azaz master-diplomakoncertnek is beillett volna. Színvonalatlan, kírleletlen kompozíciót itt nem lehetett hallani. Női karra írott Két liturgikus énekével, valamint bariton szólóra és kamarazenekarra komponált művével, a Fehér László balladájával szakmailag verátusnak mutatkozott még az az Andorka Péter is, akinek zeneszerzői világa tőlem, személy szerint, meglehetősen távol áll. Hogy egy huszonéves fiatalember 2010-ben miért komponál Kodály- és Bartók-modorban, arra nyilván inkább tudna a lélek-tan, mint a stílus-tan választ adni.

Az est legösszetettebb gondolkodású, hogy ne mondjam: legvirtuózabb zeneszerzői eszköztárral rendelkező komponistája kétségkívül Tornyai Péter volt. Mindkét elhangzott műve, a Hölderlin-versre s annak különböző magyar fordításaira komponált *Hälfte des Lebens*,

valamint a meglehetősen bonyolultan megszólaltatható - három karmester közreműködését is igénylő - Pythagorean (azaz Pitagoreus) Suite arról győzött meg, hogy Tornyai szeret elvont gondolatokat, matematikai képleteket rafinált és komplex zenei hangzásba ültetni. Hogy ebből hogyan lesz a hallgatót is partnernek tekintő, a közönség figyelmét zenei dramaturgiával lekötő tudó kompozíciós eljárás, azt ez az ígéretes fiatalember föltehetőleg majd a mesterképzésen fogja elsajátítani.

Engem rendkívüli módon lenyűgöztek, sőt, nem röstellem kimondani: el is varázsoltak a hangverseny legvitatottabb diplomázójának, Muntag Lőrincnek a darabjai. Tény és való, hogy Muntag mindkét itt szereplő műve - vonósnégyese, a For 16, valamint az azonos című Tandorivert feldolgozó, szoprán szólóra és kamarazenekarra komponált Arany közép is - nagyon hasonló, zárt zenei gondol-kodásmódot tükröz. Kaleidoszkópszerű ez a gondolkodás; de nem a színességét tekintve, hanem mert akkordjainak lassú, fokozatos egymásba csúsztatása ahhoz hasonlatos, ahogyan a kaleidoszkópot forgatjuk el, s ahogy a legkisebb rezdülés nyomán is új és gazdag kép tárul elénk, noha az mindig az egészel egylényegű, s az újban is egy adott rend méla és lemondó nyugalmát árasztja magából.

Végül az április 18-i BA-diplomahangverseny legkellemesebb meglepetését, igazi szenzációját, ha nem csalódom, Wettl Mátyás darabjai okozták. Hogy Wettl Majmok című kompozíciója kimeríti-e a vokális zeneművekkel szemben támasztott - inkább vélt, mint valós -

kritériumokat, annak kérdése nagyjában-egészében értelmetlen. Az őserdőt megidéző, elektronikusan moderált háttérhangzásra és a Színművészeti Egyetem dráma tagozatos hallgatóinak majmokat majmoló kiáltásaira írott darab ugyanis legalább annyi színházi potenciállal rendelkezik, mint amennyi zenei mondandót esetlegesen nélkülöz. Óriási - és eredetisége révén önmagában is működőképes - „geg”, hogy a színpadon ágáló figurákról nem tudhatjuk: ők maguk-e a majmok, vagy csupán az állatokat megfigyelő tudósok ők, akik a nézőtér irányába tekintgetve - tisztesség ne essék szólván, de - minket néznek majomnak... A két klarinétra és kamarazenekarra írott kettősverseny - Double Concerto - azután részletesebb tanúbizonyságot is tesz Wettl Mátyás tehetségéről. Ahogyan itt a hangszeres figurációk játéka impresszionista vagy éppen dzsesszes hangulatokkal váltakozik; ahogyan a monománia és a meglepni tudás, a rögeszmés megszállottság és a fantázia egyszerre jutnak érvényre; ahogyan a normalitás mögül egy csöppnyi egészséges abnormitás, fiatalos örület is kikacsint - az bizony jó adag életrevalóságot föltételez. Itt is, akárcsak a többiek esetében, kíváncsian várom a folytatást. Reméljük a jövő mestereit!

*MR-3 – Bartók Rádió,
Új zenei újság, 2010. április 25.*

Forrás: www.mr3-bartok.hu